

31.8.2022

ASIA Lupa poiketa luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetun ja EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainitun vuollejokisimpukan rauhoitussäännöksistä

HAKIJA Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

VIREILLETULO 16.8.2022

HAKEMUS Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (LUVY) hakee Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) lupaa poiketa vuollejokisimpukan (*Unio crassus*) rauhoitussäännöksistä Karjaanjoen, Eestinkylänjoen, Raaseporinjoen ja Ingraskilanjoen vesistöalueilla tehtävien vesistökunnostustöiden takia. Hakemus koskee vuollejokisimpukoiden käsittelyä lajitunnistusta varten sekä mahdollisten, määrältään vähäisten kunnostusalueilla esiintyvien vuollejokisimpukoiden siirtämistä ylä- tai alavirtaan turvalliselle lajityypilliselle elinalueelle. Mikäli alueella esiintyy merkittäviä simpukkatihentymiä, simpukoita ei siirretä, ja suunnitellut kunnostukset jätetään kyseisellä tihentymäalueella toteuttamatta.

LUVY koordinoi ja toteuttaa vesistökunnostustöitä Länsi-Uudenmaan alueella. Vesistökunnostustyöt toteutetaan osana pitkäkestoisia vesistökunnostushankkeita. LUVY edistää ja toteuttaa yhdessä kuntien kanssa laatimiensa vesistövisioiden mukaisia toimenpiteitä Länsi-Uudellamaalla Karjaanjoen vesistöalueella, Siuntionjoen vesistöissä ja rannikkoalueen vesistöissä, joita ovat mm. Inkoonjoki, Ingarskilanjoki, Eestinkylänjoki ja Raaseporinjoki. Vesistökunnostustoimenpiteisiin kuuluu oleellisena osana mm. purojen ennallistaminen ja virtavesiriippuvaisten lajien elinaluekunnostukset. Lisäksi edistetään virtavesien suojelun ja maataloustoiminnan yhteensovittamista edistämällä mm. luonnonmukaisia ojien kunnostuksia ja kosteikkojen perustamista. Elinaluekunnostuksia toteutetaan yhteistyössä myös alueen muiden toimijoiden kanssa. Muita toimijoita ovat mm. Virtavesien hoitoyhdistys VIRHO ry sekä kalastusosakaskunnat ja paikalliset vesiensuojeluyhdistykset.

Virtavesikunnostukset toteutetaan nimensä mukaisesti joen tai puron virta- tai koskipaikoissa. Luonnonmukaista ojien kunnossapitoa toteutetaan myös hidasvirtaisilla alueilla rakentamalla tulvatasanteita tai laajempia kosteikkoalueita. Kunnostuksissa on kyse uoman pohjan sekä eroosiontorjunnassa myös reunojen kiveämisestä ja soraistamisesta sekä virtauksen ohjailusta, jotka eivät aiheuta merkittäviä, laaja-alaisia tai haitallisia muutoksia vedenkorkeuksiin eikä

niillä ole haitallisia vaikutuksia tulviin. Kunnostuksiin kuuluvat myös kalojen ja muiden eliöiden kulkua haittaavien vaellusesteiden poistot, mm. tierumpujen tai patojen alapuolien kynnystäminen luonnonmukaiseksi kalankulun mahdollistavaksi koskeksi. Suunnitelman mukaisten töiden vaikutukset vesistöön ja virkistyskäyttöön sekä vedenlaatuun ja lajien elinalueisiin ovat neutraaleja tai positiivisia. Töiden aikana työalueella liikkuminen ja materiaalien siirtäminen aiheuttavat vähäistä veden samentumista, mutta vaikutukset ovat lyhytaikaisia ja ohimeneviä. Koski- ja purokunnostuksista, mukaan lukien vaellusesteiden poistamisesta, hyötyvät lohikalat, erityisesti lohi (*Salmo salar*) ja taimen (*Salmo trutta*) sekä simpukoista erityisesti jokihelmisimpukka eli raakku (*Margaritifera margaritifera*). Virtavesikunnostuksilla voi olla sekä myönteisiä että haitallisia vaikutuksia vuollejokisimpukkaan.

Virtavesikunnostukset voivat aiheuttaa haittaa vuollejokisimpukalle, mikäli simpukat sijaitsevat kunnostusalueella. Useimmiten virtavesikunnostukset ja vuollejokisimpukkaesiintymät eivät kuitenkaan mene päällekkäin. Yleisesti ottaen joen virta- ja koskipaikat eivät ole vuollejokisimpukalle tyypillisiä elinalueita, vaikka laji viihtyykin monenlaisilla pohjilla ja erilaisissa virtausoloissa. Vuollejokisimpukat suosivat pääsääntöisesti hidasvirtaisempia (<50 cm/s) alueita ja usein sitä tavataan koskien alapuolisissa nivoissa ja suvannoissa. Kunnostusalueen alapuolisella jokiosuudella virtauksen hidastuessa simpukoita voi siis esiintyä, mutta aikuinen simpukka kesää kuitenkin samentumista ja kiintoainesta kohtalaisen hyvin, varsinkin jos samentuminen ei ole pitkäaikaista.

Vuollejokisimpukoiden kartoitus ja siirtäminen pois kunnostusalueelta on perusteltua lajin suojelemiseksi. Virtavesikunnostukset lohikalojen elinalueiden parantamiseksi vesistöissä edistävät myös vuollejokisimpukan elinoloja, sillä vuollejokisimpukan lisääntyminen on riippuvainen elinvoimaisesta kalastosta. Pois siirrettyjen vuollejokisimpukoiden on havaittu palanneen kunnostetuille alueille ja niiden lukumäärän jopa lisääntyneen ennen kunnostusta vallinneeseen tilanteeseen verrattuna.

Vuollejokisimpukan esiintymisen selvittämiseksi mahdollisilla kunnostusaloilla uoma kartoitetaan silmämääräisesti uoman reunoilta arvioiden alueen soveltuvuutta vuollejokisimpukoille. Soveltuvilla alueilla tarkempi kartoitus tehdään vesikiikarilla ja/tai pintasukeltamalla tarvittaessa paineilmalaitetta käyttäen. Toimenpidealueelta kerätään kaikki havaitut simpukat keruupussiin, minkä jälkeen ne tuodaan rantaan ja lasketaan. Simpukoiden määriä lajeittain ei eritellä, vaan simpukoista lasketaan kokonaismäärä. Satunnaisotannalla tehdään lajitunnistuksia suhteellisten lajiosuuksien selvittämiseksi.

Simpukoiden siirtoalueeksi valitaan ensisijaisesti kunnostusalueiden yläpuolella sijaitsevia alueita, mutta myös alapuolella sijaitseville alueille siirretään tarvittaessa. Välittömästi kunnostusalueen alapuolisia alueita vältetään, mikäli mahdollista. Asiantuntija tutkii siirtoalueet ja toteaa ne vuollejokisimpukoille soveltuvaksi ennen siirtoja.

Lupaa haetaan ajalle 1.8.2022–31.12.2029 seuraaville henkilöille: Juha-Pekka Vähä, Jorma Valjus, Tiina Asp, Joonas Tammivuori, Heidi Tantt, Johan Lindholm ja Erkkä Laitinen. Lisäksi lupaa haetaan erikseen nimettäville henkilöille (ostopalveluna hankittava tutkimussukeltaja tai muu asiantuntija, joiden kanssa tehdään toimeksiannosta erillinen sopimus), jotka toimivat edellä mainittujen henkilöiden ohjauksessa.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Uudenmaan ELY-keskus myöntää Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:lle luvan hakemuksen mukaisesti poiketa vuollejokisimpukan rauhoitussäännöksistä simpukoiden tunnistamiseksi ja siirtämiseksi Karjaanjoen, Eestinkylänjoen, Raaseporinjoen ja Ingarskilanjoen vesistöalueilla seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 31.12.2029 asti.
2. Vuollejokisimpukoiden tunnistamiseen ja siirtoon mahdollisesti osallistuvien muiden kuin hakemuksessa mainittujen henkilöiden nimet on ilmoitettava Uudenmaan ELY-keskukselle (kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi) ennen töiden aloittamista. Ilmoituksessa on mainittava tämän luvan diaarinumero (UUDELY/10921/2022). Luvanhaltija vastaa siitä, että kaikki simpukoiden kartoittamiseen ja mahdolliseen siirtoon osallistuvat noudattavat tämän luvan lupaehtoja.
3. Tunnistamista ja siirtämistä varten vesistöä ylös nostettuja vuollejokisimpukoita on käsiteltävä niin, ettei niiden hengissä säilymistä vaaranneta. Vuollejokisimpukat on palautettava vesistöön niille sopivaan elinympäristöön mahdollisimman pian.
4. Luvanhaltija vastaa muiden mahdollisesti tarvittavien lupien hakemisesta ja tarvittavasta yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
5. Luvanmukaisia toimenpiteitä suoritettaessa tämä lupa tai sen kopio on pidettävä mukana ja esitettävä vaadittaessa.
6. Luvanhaltijan on toimitettava raportti luvan käytöstä Uudenmaan ELY-keskukseen (kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi) vuosittain

31.12. mennessä. Raportissa on mainittava tämän luvan diaarinumero (UUDELY/10921/2022).

7. Lupa voidaan peruuttaa osittain tai kokonaan, mikäli sen ehtoja ei noudateta.

Perustelut

Vuollejokisimpukka on luonnonsuojelulain 38 §:n mukaisesti luonnonsuojeluasetuksella rauhoitettu eläinlaji, jonka yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen, yksilöiden eri kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen sekä tahallinen häiritseminen on luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan kielletty. Vuollejokisimpukka kuuluu myös luonnonsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettuihin luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin. Luonnonsuojelulain 49 §:n 3 momentin nojalla ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittujen lajien osalta luonnonsuojelulain 39 §:ssä säädetyistä rauhoitussäännöksistä luontodirektiivin 16 (1) artiklassa mainituilla perusteilla, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole eikä poikkeus haittaa kyseisen lajin kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä sen luontaisella levinneisyysalueella.

Vuollejokisimpukoiden siirtäminen kunnostettavilta alueilta hakemuksen mukaisesti on perusteltua lajin suojelemiseksi (luontodirektiivin 16 (1) artiklan a alakohta). Kunnostustoimenpiteet todennäköisesti parantavat kalaston ja sitä kautta myös simpukoiden elinolosuhteita kyseisissä vesistöissä, eikä toimenpiteitä voida toteuttaa ilman uomien pohjaan kajoamista, joten muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Luvan mukaiset toimenpiteet eivät lupaehdot huomioiden aiheuta haittaa vuollejokisimpukan suotuisan suojelutason säilyttämiselle.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 38, 39 ja 49 §
Neuvoston direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 16 (1) artikla
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

KÄSITTELYMAKSU Maksutta

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös sähköpostitse:
Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

Tiedoksi sähköpostitse:

Karkkilan kaupunki
Vihdin kunta
Lohjan kaupunki
Raaseporin kaupunki
Inkoon kunta
Kirkkonummen kunta
Ympäristöministeriön luontoympäristöosasto
Suomen ympäristökeskus
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on esitellyt lakimies Tomi Laukka ja ratkaissut johtava asiantuntija Ilpo Huolman. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja UUELY/10921/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/10921/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Laukka Tomi 31.08.2022 15:37

Ratkaisija Huolman Ilpo 31.08.2022 15:37

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja; asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Posti- ja käyntiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069, vaihe 029 56 42000

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 56 42079

Aukioloaika: ma–pe 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.